

*М. С. ЯВОРСЬКИЙ, канд. техн. наук
(Львівська філія Міжрегіональної Академії управління персоналом)*

ПРАКТИЧНІ ПІДХОДИ ДО СТВОРЕННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО ІНФОРМАЦІЙНО- ТА ІННОВАЦІЙНО- ОСВІТНЬОГО КОМПЛЕКСУ

Наукові праці МАУП, 2001, вип. 2, с. 129–132

Обов'язковою складовою успішних реформ у багатьох країнах був пріоритетний розвиток інтелектуального потенціалу. Світовий досвід свідчить: життєвий рівень усіх прошарків населення, соціально-економічна ситуація в країні визначаються ступенем освіченості суспільства і його ставленням до інтелектуальних цінностей та інновацій. Лише інтелектуально багате суспільство, здатне стати на шлях інноваційного розвитку, є гарантом високого рівня життя людей і процвітання держави, навіть за відсутності енергоносіїв і корисних копалин.

Нині Україна постала перед вибором: або постійне відставання, або випереджаючий розвиток і входження до числа технологічно розвинених держав світу. Другий шлях для нас є єдино перспективним, і поставлену мету можна досягти за рахунок "точкової концентрації" найбільш ефективно працюючого потенціалу суспільства, при цьому ставку необхідно зробити на інтелектуальні продукти і послуги.

Отже, потрібен перехід вітчизняної економіки, науки і освіти на інноваційний шлях розвитку, що, у свою чергу, вимагає сучасного теоретичного і практичного менеджменту підприємств і організацій усіх форм власності, їх кооперації при формуванні та реалізації спільних перспективних проектів. Такі проекти дають можливість в умовах перехідної економіки вижити і розвинути державним підприємствам, підтримати приватне підприємництво, а також започаткувати нові сфери діяльності в регіоні, що дає змогу

створювати нові робочі місця, особливо для висококваліфікованої частини населення.

Для активізації вітчизняного інтелектуального потенціалу необхідно забезпечити йому режим максимального сприяння, створити в Україні ефективну інфраструктуру та механізми перетворення нових ідей в комерційні конкурентоспроможні продукцію і послуги.

Сучасна державна політика сприяння інноваційній діяльності, зокрема така її складова, як інформаційне забезпечення, будується з урахуванням існуючої в Україні інфраструктури системи науково-технічної та економічної інформації (НТЕІ) (рис. 1).

До цієї системи належать Український інститут НТЕІ, 21 регіональний ЦНТЕІ і Державна науково-технічна бібліотека.

У 1999 р. ЦНТЕІ здійснювали інформаційне обслуговування 35,3 тис. підприємств, установ і організацій всіх регіонів України, реалізували інформаційної продукції та послуг на суму 8032 тис. грн, отримали прибуток в сумі 714,8 тис. грн.

До одного з пріоритетних напрямків роботи органів НТЕІ належить інформаційне забезпечення науково-інноваційної та освітньої діяльності.

У західному регіоні України перші елементи інфраструктури підтримки такої діяльності почали створюватися починаючи з 1993 р. за безпосередньої участі Львівського ЦНТЕІ (ЛьвЦНТЕІ).

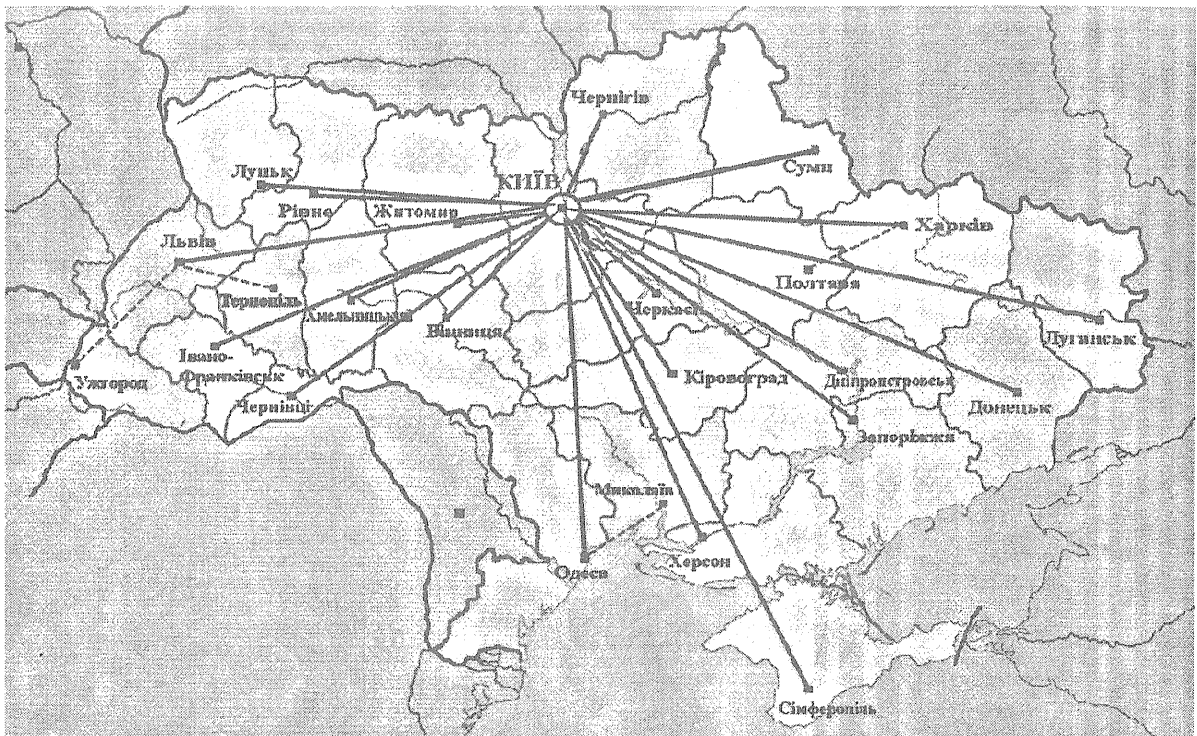

Рис. 1. Інфраструктура системи науково-технічної та економічної інформації України

Зараз ЛьвЦНТЕІ є організатором або співорганізатором:

1) регіонального представництва Державного департаменту інтелектуальної власності Міністерства освіти і науки України, основні завдання якого такі:

- проведення патентно-інформаційних досліджень новизни рішень, на які подані до Держдепартаменту заявки на видачу патентів України на винаходи;
- надання методичної та практичної допомоги органам державної влади, підприємствам, установам, організаціям і громадянам з питань охорони та комерціалізації інтелектуальної власності, винахідницької та патентно-ліцензійної роботи;

2) виставки “Інновації та інвестиційні проекти західного регіону України”, організованої з метою:

- показу і реклами вітчизняних інновацій та інвестиційних проектів, які сприяють реструктуризації економіки регіону, створенню нових робочих місць, випуску конкурентоспроможних товарів і послуг;
- сприяння експонентам та потенційним інвесторам в укладанні угод на використання інновацій та вкладання інвестицій;

- демонстрування продукції, при виробництві якої використані винаходи, нові технології, “ноу-хау”, а також науково-технічних розробок з високим експортним потенціалом;

- порівняльних показів вітчизняних та аналогічних іноземних товарів, послуг і технологій;

3) Західноукраїнської регіональної асоціації інноваційних фірм “Львівтехнополіс” з метою формування на базі її членів “точок інноваційного зростання” – інкубаторів технологій, інноваційних центрів, наукових і технологічних парків тощо;

4) Бізнес-інкубатора для надання організаційної, інформаційної та консалтингової підтримки малим і середнім підприємствам;

5) Інформаційно-аналітичного бюро експертизи ринків з метою підвищення ролі та максимального використання можливостей центру, його інформаційних ресурсів, матеріальної бази та інтелектуального потенціалу в розвитку ринкових відносин в Україні в цілому, в її західному регіоні та Львівській області зокрема.

Налагодилися конструктивні контакти ЛьвЦНТЕІ із закордонними партнерами: польською асоціацією бізнес- та інноваційних центрів, Варшавським центром обробки інформації, міжнародною групою експертів з питань наукових парків

та інноваційних центрів (Spice Group), бюро міжнародного трансферу технологій (м. Хемніц, Німеччина).

З метою перепідготовки спеціалістів та отримання вищої освіти, а також формування корпоративного середовища нових користувачів інформації Львівського ЦНТЕІ у 1997 р. почалася співпраця з Міжрегіональною Академією управління персоналом (МАУП). Унаслідок цього на базі Львівського ЦНТЕІ відкрився навчально-консультаційний центр (НКЦ) дистанційного навчання МАУП, в якому отримали другу вищу освіту 33 особи. Це також дало можливість центру цілеспрямовано накопичувати інформаційні ресурси, модернізувати майновий комплекс, ефективніше використовувати глобальну комп'ютерну мережу Інтернет, формувати і реалізовувати спільні просвітницькі проекти (семінари, конференції, виставки, курси іноземних мов і т. ін.) (рис. 2).

Рис. 2. Організаційно-функціональна схема співпраці регіонального ЦНТЕІ з навчальною структурою (на прикладі МАУП)

22 вересня 1999 р. НКЦ був реорганізований у Львівську філію МАУП. У філії вчать студенти із Львова та практично з усіх районів

Львівської області, з року в рік набір студентів зростає (рис. 3).

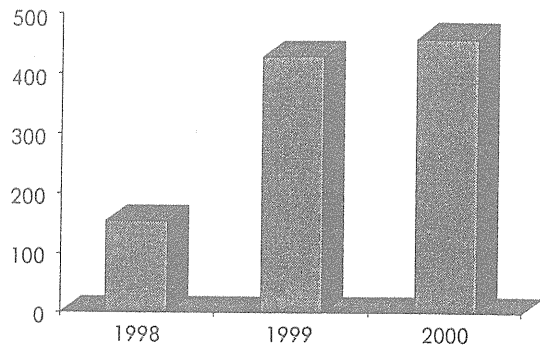

Рис. 3. Динаміка набору студентів на навчання у Львівській філії МАУП

З метою створення однакових можливостей для молоді та інших категорій населення області в одержанні якісної освіти та інтелектуальних послуг при філії за сприянням Львівського ЦНТЕІ, Львівського крайового товариства "Рідна школа", Львівської обласної малої академії наук відкриті інформаційно- та інноваційно-освітні осередки у містах Червонограді, Новояворівську, Бродях, с. Бориня Турківського району. Планується відкриття таких осередків у містах Новому Роздолі, Бориславі, Стрию, Самборі, Старому Самборі, Дрогобичі (рис. 4).

Рис. 4. Інформаційно- та інноваційно-освітні осередки у районах Львівської області: суцільні лінії — створені осередки; штрихові лінії — осередки створюються

Навчально-виховний процес у філії забезпечується штатним професорсько-викладацьким складом, а також силами провідних вчених і спеціалістів, представниками громадських і ділових кіл, які залучаються до роботи на умовах сумісництва. Так, у тісному контакті із товариством “Рідна школа” сформульовані підходи до формування засад патріотичного та фахового виховання молоді, з фондом розвитку Бойківщини реалізуються освітні проекти у гірських районах Львівської області, з асоціацією “Львівтехнополіс” організоване проходження науково-виробничої практики студентів. Філією внесені пропозиції в регіональну програму сприяння розвитку підприємництва у Львівській області на 2000–2001 рр. щодо кадрового і науково-освітнього забезпечення підприємницької діяльності.

Таким чином, у результаті творчої кооперації можливостей державного підприємства ЛьЦНТЕІ, недержавного вищого навчального закладу МАУП, громадської організації “Рідна школа” та захід-

ноукраїнської регіональної асоціації інноваційних фірм “Львівтехнополіс” в області йде становлення інформаційно- та інноваційно-освітнього комплексу з такими основними функціональними блоками:

- блок охорони і комерціалізації інтелектуальної власності та інформаційно-аналітичного забезпечення інноваційної діяльності;
- блок ділової інформації та моніторингу соціально-економічних процесів у регіоні;
- блок освітньо-консультативної діяльності та підтримки підприємницької ініціативи;
- видавничо-поліграфічний та рекламно-виставковий блок.

На наш погляд, такий комплекс поряд з іншими науково-освітніми структурами здатний у недалекому майбутньому активно впливати на формування і реалізацію регіональної науково-інноваційної та освітньої політики, а також брати участь у розробці програми інтелектуалізації регіону.